

EKONOMİ BÜLTENİ 38
 30 Eylül 2010

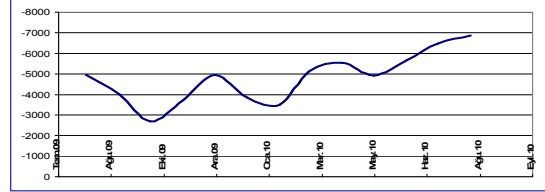
DIŞ TİCARET AÇIĞINDAKİ ARTIŞ İLE CARİ AÇIK SORUNU GÜNDEMEN DÜŞMÜYOR

TÜİK tarafından 30 Eylül 2010 tarihinde açıklanan geçici dış ticaret istatistiklerine göre, 2010 yılı Ağustos ayında ihracat, önceki yılın aynı dönemine göre %9.1 artış göstererek 8.6 milyar dolar olarak gerçekleşirken; ithalat, aynı dönem için %20.5 artışla 15.4 milyar dolar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu rakamlarla, Türkiye'nin dış ticaret açığı, önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %38 oranında artarak 6.9 milyar dolar seviyelerine yükselmiştir. Ağustos ayı dış ticaret istatistikleri, bir önceki ay ile karşılaştırıldığında, ihracatta %11 ve ithalatta %4 oranında bir daralma gözlenmektedir. İhracat ve ithalat rakamları arasındaki dengesiz dağılım, dış ticaret açığının bir önceki aya göre %6 oranında artmasına neden olmuştur. **Dış ticaret istatistikleri için oldukça önemli bir veri olan ihracatın ithalata karşılama oranının %93'lerde seyrettiği 2009 yılının ilk aylarından, 2009 yılı sonunda küresel krizin etkisiyle %67'lere kadar gerilediği gözlenmektedir. 2010 yılı Ağustos ayında %55.4 olarak gerçekleşmiş ve kriz öncesi 2007 yılından ve küresel krizin en yoğun hissedildiği 2008 ve 2009 yılları ile karşılaştırıldığında, son üç yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir.**

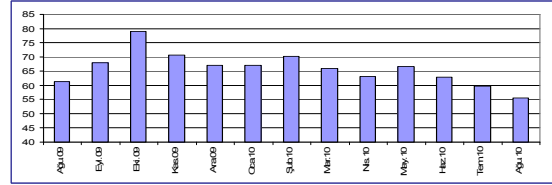
Dış Ticaret İstatistikleri (*1,000,000 \$)				
Dönem	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Açığı	İhracatın İthalata Karşılama Oranı (%)
Ağustos, 2007	8,731	14,681	-5,949	59.5
Aralık, 2007	9,711	16,119	-6,408	60.2
Ağustos, 2008	11,050	19,251	-8,201	57.4
Aralık, 2008	7,685	11,270	-3,585	68.2
Ağustos, 2009	7,840	12,811	-4,971	61.2
Aralık, 2009	10,054	15,019	-4,964	66.9
Ağustos, 2010	8,556	15,436	-6,879	55.4

Dış Ticaret İstatistikleri (Ağustos 2009-2010)

Dış Ticaret Açığı

İhracatın İthalata Karşılama Oranı

İhracat pazarında Almanya ilk sırada . . .

Dış ticaret verilerine göre ihracat yapılan ilk dört ülke sırasıyla; Almanya (914 milyon dolar), İngiltere (574 milyon dolar), Irak (565 milyon dolar) ve Rusya (388 milyon dolar) olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'nin ithalat hacminde, 1.54 milyar dolar ile Rusya ilk sırada yer alırken, bunu yaklaşık 1.5 milyar dolar ile sırasıyla Çin ve Almanya takip etmektedir.

Dış Ticaret Rakamlarında Seçilmiş Bölgesel Ağırlıklar (Ağustos, 2010)

Bölge	İhracat	İthalat
AB – 27 ülke	%44	%37
Asya Ülkeleri	%31	%33
Diğer Avrupa	%9	%15
OECD	%50	%52

Cari açık, sıcak para ihtiyacını tetikliyor . . .

Genişleyen dış ticaret açığı, cari açık problemini artırmakta ve Türkiye'nin sıcak para bağımlılığını tetiklemektedir. Mevcut durumda not artırımı olasılığının güçlü olması ve mali yapının gücünü koruması, bu sorunun büyük bir problem olarak gündeme gelmesini engellemektedir. Ancak Mali Kural'ın uygulanmayacağına yönelik yapılan açıklamalar, artan cari açığın finansmanı konusunda endişe yaratmaktadır. Şimdilik sıcak para ile finanse edilen bu kalem, mali disiplinde meydana gelebilecek olası bir aksamada ciddi problemlerin oluşmasına neden olabilir. Bu nedenle, OKFRAM olarak, ekonomideki olumlu sinyallere karşın mali disipline özen gösterilmesi gerektiğine dikkat çekiyoruz.

İthalattaki artış devam edecek, ihracat teşviki ve alternatif pazarlar bulunması önemli . . .

OKFRAM olarak, Türkiye'de açıklanan büyüme rakamlarıyla, iç talep artışına paralel olarak ithalattaki artışın önümüzdeki dönemde de süreceğini öngörmekteyiz. Ancak büyümenin ihracat temeline dayandırılması, hem cari açığın finansmanı hem de istihdam sorununu aşmak için önemli bir adım teşkil etmektedir. Önceki yıllar ile kıyaslandığında, son beş çeyrekteki daralmanın ardından, OECD bölgesindeki %2.5 oranındaki GSYH artışı, dünya ticaret hacmi açısından pozitif bir sinyal olarak algılanmaktadır. Dış ticaret hacmi için öncü göstergelerden biri olan Baltık Navlun Endeksi'nin de, 2007 ve 2008 yıllarından sonra oldukça düşük düzeyde gerçekleştiği 2009 yılından sonra toparlanma sürecine, kademeli de olsa girdiği gözlenmektedir. Bu da dış ticaretin küresel boyutta artışının önümüzdeki dönemde de devam edeceği sinyallerini vermektedir. Dış talebi artırıcı tüm bu koşullar sağlansa bile, ihracatın artırılmasına yönelik iç tedbirler unutulmamalıdır. İhracat potansiyeli olan ürün ve sektör gruplarının belirlenmesi ve bu gruplar öncelikli olarak fonlama, teşvik, sigorta ve vergi sistemlerinin yeniden yapılandırılması gerekmektedir. İhracatın artırılmasına yönelik tedbirlerin yanında alternatif dış pazarların oluşturulması da ihracat hacmi açısından kritik başka bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.